

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника»

Кафедра української літератури

Проректор

„23” *серпень* 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури 20-40-х років ХІХ століття

Освітня програма Українська мова і література
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність **014 Середня освіта**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Робоча програма **Історія української літератури 20-40-х років XIX століття**
складена для студентів

Спеціальність **014 Середня освіта** (Українська мова і література)

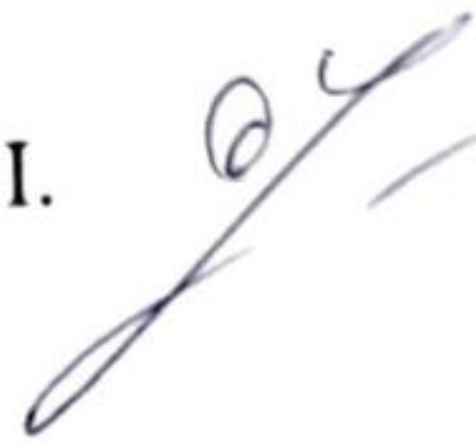
Розробник: професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук Мафтин Н. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури філологічного факультету

Протокол № 1 від «27 серпня» 2019 р.

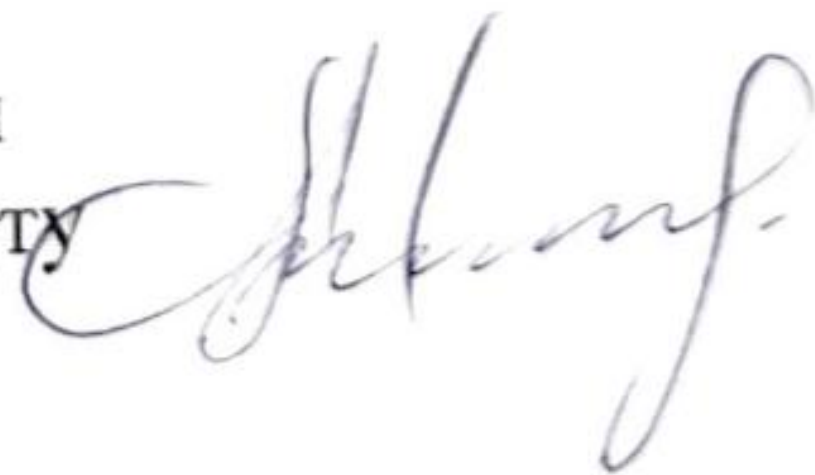
Завідувач кафедри

„27” серпня 2019 р. проф. Хороб С. І.

Схвалено методичною комісією філологічного факультету
Протокол від „1” 30 серпня 2019 р.

Голова методичної ради
філологічного факультету

доцент Мартинець А.М.

© _____, 2019__
рік

© _____, 2019__
рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 014.01.Українська мова і література	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		__2-й	__2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		__3-й	__3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	_12_ год.	12_ год.
		Практичні, семінарські	
		18_ год.	6_ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60_ год.	72_ год.
		Індивідуальні завдання: _ год.	
		Вид контролю: контрольні роботи, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної форми навчання – 10% до 90%

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української літератури (20-40 pp.XIX ст.)
Викладач (-і)	Професор Мафтин Наталя Василівна
Контактний телефон викладача	0509274390
Е-mail викладача	Natalimaftyn@gmail.com
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС - 3 (90год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http:// www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації. Дні проведення: понеділок, з 14.00 – до 17.00; среда: з 13.30 – по 17.00
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Історія української літератури 20-40-х років ХХ ст.» вивчається на другому курсі у третьому семестрі й присвячена вивченню літературного процесу, що відбувався в Україні на початку ХІХ ст., основних стильових напрямків цього періоду, творчості	

письменників, що сформували літературну спадщину періоду. Дана дисципліна є важливою в програмі навчання студентів-філологів, майбутніх педагогів, адже покликана дати їм знання про специфіку становлення нової української літератури.

3. Мета та цілі курсу

Дисципліна має на меті систематизувати й поглибити знання про історію української літератури кінця XVIII — початку XIX століття: особливості літературного процесу загалом і творчість його представників зокрема. Курс зорієнтований також на розкриття своєрідності суспільно-політичного і духовного життя в Україні у цей час, покликаний дати знання про творчі методи раннього етапу нової української літератури. Важливим завданням є висвітлення літературної діяльності, літературної спадщини талановитих особистостей, ідейно-художній аналіз їхніх творів, з'ясування оригінальності й новаторства, місця в художньому процесі доби, в контексті національної і світової літератури. Аналізується творчість письменників вказаного періоду, передбачено вивчення напам'ять художніх творів. Також завданням курсу є поглиблення знань з теорії літератури, розвиток практичних умінь аналізувати твір, удосконалення комунікативних здібностей, забезпечення фахової підготовки майбутніх педагогів. **Викладання курсу зорієнтовано на майбутню професійну діяльність студентів, тому до кожного практичного заняття включено завдання підготувати міні-презентацію «На допомогу майбутньому вчителю». Також на лекційних і практичних заняттях викладач звертає увагу на твори, внесені до шкільної програми.**

4. Результати навчання (компетентності)

В результаті вивчення курсу «Історія української літератури 20-40-х років XIX століття» студенти зможуть набути такі компетентності:

- здатність утверджувати національні й гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України;
- здатність аналізувати й оцінювати досягнення національної та світової культур; уміти виховувати й утверджувати любов і повагу до України, її державності, духовних цінностей в роботі майбутнього вчителя;
- здатність до реалізації власної траєкторії навчання протягом життя;
- здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації з настановою на практичне втілення в роботі майбутнього вчителя;
- поглибите вміння аналізувати літературний процес, аналізувати життєтворчість письменників, бачити визначальне у їхньому доробку (ідейно-тематичний зміст, проблематику, образну систему, художньо-стильові особливості тощо), вирізняти ознаки певних художніх методів у програмових творах і **застосовувати набуті вміння й навички в роботі вчителя;**
- збирати й аналізувати додаткову інформацію про певні літературні явища; - вести полеміку щодо складних, неоднозначних питань, пов'язаних із проблемами історико-літературного розвитку, діяльністю письменників, їхньою творчістю тощо; - **навчитися бачити творчість письменника з погляду майбутнього вчителя;**– удосконалите комунікаційну стратегію, здатність використовувати когнітивно-дискусивні вміння, здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, здатність виконувати власне дослідження, узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з дослідження обраної проблеми, викладання в школі;
- здатність **викладати українську літературу в школі на підставі особистісноорієнтованого, компетентнісного підходів;**
- здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, творчо й критично осмислювати мовно-літературну інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності в закладах середньої освіти;
- уміння створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для ефективного навчання учнів, ефективною комунікації між учасниками освітнього процесу;
- дотримуватись правил наукової доброчесності

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Становлення нової української літератури.

Тема 1. Суспільні та культурні умови становлення нової української літератури (1798-1840 рр. XIX ст.). І.П. Котляревський – перший класик нової української літератури.

Розкрити основні ідейно-естетичні закономірності та своєрідність становлення нової української літератури; проаналізувати комплекс взаємодії традицій і новаторства у цілісному контексті національної культури та історії.

Тема 2. Бурлескна поезія. Поема І. П. Котляревського «Енеїда». Котляревщина..Бурлескно-реалістична поезія. Байки П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Л. Боровиковського.

Розкрити своєрідність жанрової системи української літератури перших десятиріч XIX ст., ідеологічні та естетичні риси бурлескної літератури. Жанр твору Котляревського, сюжет. Народність поеми . Природа сміху в «Енеїді» Котляревського.Ідеологічні та естетичні риси котляревщини.Творчість наслідувачів Котляревського (К. Думитрашко, П. Білецький-Носенко, Я. Кухаренко, М. Макаровський).

Роль жанру байки в поглибленні народності, демократизму новочасної української літератури. Ідейно-тематична та жанрова своєрідність української байки початку XIX ст.. Творче опрацювання П. Гулаком-Артемівським сюжету байки І.Красіцького. Антикріпосницьке звучання байки «Пан та Собака». Тематика байок Є. Гребінки. Гумористично-жартівливий характер байок Л. Боровиковського.

Тема 3. Перші зразки нової української прози. Проза Г. Квітки-Основ'яненка як етап розвитку нової літератури.

Закономірності розвитку української прози в перші десятиліття XIX ст. Роль і місце Г. Квітки-Основ'яненка в становленні нової прози. Літературно-естетичні погляди письменника. Поділ прози Г. Квітки-Основ'яненка за жанрово-стильовими ознаками. Особливості творчого методу прозаїка. Специфіка стилю Г. Квітки-Основ'яненка..

Контрольна робота

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Романтизм як напрям у світовій культурі. Романтизм в українській літературі перших десятиліть XIX ст.

Романтизм як епоха в художньому розвитку людства.Основні світоглядні засади романтизму, своєрідність його естетики й поетики.Специфіка українського літературного романтизму.Основні тематично-стильові напрями українського романтизму: фольклорний, фольклорно-історичний, громадянський та психологічно-особистісний..Становлення українського романтизму: українська преромантична історіографія, фольклористичні студії.Українські школи в польській та російських літературах.

Тема 5. Українська романтична поезія.

Діяльність харківського гуртка романтиків І. Срезневського. Тематика балад, народнопісенні мотиви лірики, тропіка Л. Боровиковського. Художній історизм поетичної творчості А. Метлинського. Громадянські мотиви поетичних збірок М. Костомарова. Інтимний характер романсової лірики В. Забіли. Жанрове різноманіття романтичної поезії М. Петренка.

Тема 6..Культурно-літературне відродження на західноукраїнських землях.

Громадська діяльність і літературна творчість чільних представників гуртка "Руська трійця". Альманах «Русалка Дністровая»: історія видання, зміст, естетичне значення. Жанрово-тематичний спектр лірики М. Шашкевича.. Поетична творчість Я. Головацького, І. Вагилевича, М. Устияновича і А. Могильницького.

Тема 7. Романтична проза. Художнє втілення української тематики у творчості Є. Гребінки. Ранні повісті та оповідання П. Куліша та М. Костомарова. Початки прози в західноукраїнській літературі

Шляхи утвердження романтизму як творчого методу в системі української прози. Преромантична художня проза. Повісті Є. Гребінки «Ніжинський полковник Золотаренко» та «Чайковський». «Огнений змій» П. Куліша: психологічний аналіз крізь призму фольклорно-романтичної умовності. Розмаїття тематики прози М. Костомарова. Повість «Черниговка». Новела «Олена» М. Шашкевича: «фольклорний історизм» і казкова умовність. «Мість верховинця» Миколи Устияновича: синтез романтичних і просвітительських морально-психологічних уявлень.

Тема 8. Становлення і розвиток нової української драматургії

Становлення і розвиток нової драматургії. Творчість І. Котляревського. Жанрово-композиційні особливості «Наталки Полтавки». Основа конфлікту п'єси. Вплив ідей просвітницького реалізму. Водевіль «Москаль-чарівник»: утвердження позастанової цінності людської особистості. Драматургія Г. Квітки-Основ'яненка.. Характер конфлікту п'єси «Сватання на Гончарівці». Система образів. Філософсько-естетичні основи української романтичної драми. Драматургія М. Костомарова («Сава Чалий», «Переяславська ніч»).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	3	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Становлення нової української літератури.													
Тема 1. Суспільні та культурні умови становлення нової української літератури.		2				4		1				2	

Тема 2. Бурлескна поезія. «Енеїда». І. Котляревського Котляревщина. Бурлескно-реалістична поезія. Байки П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Л. Боровиковського		2	4			10		3	2			5
Тема 3. Перші зразки нової української прози. Проза Г. Квітки-Основ'яненка як етап розвитку нової літератури.		2	4			10		2	2			5
Разом за змістовим модулем 1		6	8			24						12
Змістовий модуль 2. Романтизм в українській літературі перших десятиліть XIX століття												
Тема 4. Романтизм в українській літературі перших десятиліть XIX ст.		2	4			8		4	2			10
Тема 5. Українська романтична поезія. Романтична проза		2	2			10		2				10
Тема 6. Романтична поезія Західної України. Романтична проза		2	2+			8		2				10
			2									
Тема 7. Становлення і розвиток нової української драматургії.						10						10
Разом за змістовим модулем 2		6	10			36		6				30
Усього годин		12	18			60		12	6			72
Підсумковий контроль (іспит)												

6. Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	«Енеїда» І. Котляревського. Жанр, сюжет, природа сміху.	2
2	«Енеїда» І. Котляревського і літ. процес початку XIX ст. Котляревщина. Бурлескно-реалістична поезія. Байки П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Л. Боровиковського	4
3	Творчість Г. Квітки-Основ'яненка і становлення нової української прози	2
4	Романтизм в українській літературі перших десятиліть XIX ст. Естетична природа. Школи укр. романтизму. Українська романтична балада. Особистісно-психологічна лірика укр. ром. поезії Культурно-літ. відродження на західноукраїнських землях.	4
5	Українська романтична проза. Становлення нової драматургії.	4

6	Контрольна робота	2

7. Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Бурлескна поезія. Поема І. П. Котляревського «Енеїда» як перший твір нової української літератури. Жанр, сюжет.	2
	Природа сміху в поемі І. Котляревського «Енеїда». Народність поеми.	
2	Естетична своєрідність українського романтизму 20-40-х рр. ХІХ ст. Українська романтична поезія. Українська романтична проза.	2
	Жанрове багатство української романтичної поезії. Розвиток української романтичної балади. «Руська трійця».	
3	Творчість Г. Квітки-Основ'яненка і становлення нової української прози. Сентиментально-реалістичні повісті Г. Квітки-Основ'яненка	2

8. Самостійна робота (денна форма навчання)

Змістовий модуль 1. – 24 год

Самостійна робота – 8 год.

Вивчити напам'ять уривки з поеми І.Котляревського "Енеїда" /напам'ять уривки: 1/ Від "Еней був парубок моторний..." до "П'ятами з Трої наживав"; 2/з третьої частини від "Тепер Еней убрався в пекло..." до "Що людям льготи не давали і ставили їх за скотів"

Законспектувати розділ “Філософські й ідейно-естетичні основи художніх напрямів і течій” (М.Т.Яценко).

Опрацювати:

Гончар О. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.

Література:

Історія української літератури ХІХ століття: У 3 кн. – Кн. 1/ За ред. Яценка М. Т. – К.: Либідь, 2005. – с.88 – 127.

Самостійна робота. – 8 год.

1. Законспектувати послання П.Гулака-Артемівського “Писулька до того, котрий що божого місяця Українського гінця по всіх усядах розсилає”.

2. Прочитати “Горпинида, чи Вхопленая Прозерпина” П.Білецького-Носенка та “Жабомишодраківка” К.Думитрашка. Вміти визначати елементи бурлеску і ознаки травестійної літератури.
3. Вивчити напам’ять байки П.Гулака-Артемовського (на вибір) та Є.Гребінки («Ведмежий суд»)

Література:

Українська дожовтнева байка: Антологія. – К., 1966.

Бурлеск і травестія в українській літературі першої половини ХІХ ст. – К., 1959.

Самостійна робота – 8 год.

Опрацювати монографію В. Неборака «Перечитана «Енеїда»». **Підготувати презентацію «На допомогу вчителю» (Вивчення «Енеїди» І.П. Котляревського в школі)**

Змістовий модуль №2. – 36 год

Самостійна робота. – 12 год.

Завдання: 1. Підготувати реферат на одну із тем: “Картина двосвітності у творах українських романтиків”; “Романтичний культ “старини” в українському романтизмі”; “Тема митця-пророка у творах українських романтиків”.

2. Самостійно опрацювати прозові твори Є.Гребінки "Рассказы пирятинца", "Братья", "Кулик", "Записки студента", "Путевые записки зайца", "Сеня", "Иван Иванович", "Доктор"

3. Ознайомитися із науковою спадщиною М.Костомарова:

- законспектувати статтю «Две русские народности»,
- законспектувати один із розділів праці «Слов’янська міфологія» (за вибором студента). **Підготувати презентації «На допомогу вчителю» («Руська трійця»: історичні умовидіяльності); «Альманах «Русалка Дністровая»»**

Самостійна робота. – 12 год

Завдання:

1. Ознайомитися з діяльністю “чеських будителів”. Визначити зв’язок між їх діяльністю і діяльністю “Руської трійці”.
2. Простежити, з яких мов перекладають автори “Русалки Дністрової” і пояснити причини звернення до саме цих мов. Пояснити, чому для перекладів підбираються твори відповідних жанрів і тематики.
3. Спробувати пояснити причини звернення учасників “Руської трійці” до “Краледворського” і “Зеленогорського рукописів” і знати роль вказаних творів у загальнослов’янському відродженні.
4. Законспектувати статтю І.Франка “М.Шашкевич і галицько-руська література” // Франко І.Я. Збір. тв.: У 50 т. – Т.29. – К., 1980. – С.249-257.

Самостійна робота. – 12 год.

Завдання:

1. Опрацювати твори Г. Квітки-Основ’яненка російською мовою: “Пан Халявский”, “Ярмарка”, Приезжий из столицы”, “Дворянские выборы”.
2. Визначити просвітительські ідеї в драматургії письменника (письмове повідомлення)

3. Пояснити, як реалізується принцип “бити у минулому сучасне” у романі “Пан Халявський”.
4. Підготувати презентацію «На допомогу вчителю» («Маруся» Г.Квітки-Основ'яненка: стильові особливості)

Література:

Гончар О. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.

Дорошкевич О. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко //Дорошкевич О. Реалізм і народність української літератури ХІХ ст. – К., 1986.

Кичигін В. Від народнопоетичних форм до художнього цілого повісті ...//Розвиток жанрів в українській літературі ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1986.

Трофименко В. Творчість Г.Ф.Квітки-Основ'яненка і західноєвропейська просвітительська естетика. – Суми, 2000.

Янищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України. – Тернопіль, 2003.

Завдання:

1.Підготувати реферат: «Сценічне життя «Наталки Полтавки»» та «Москаля-чарівника».Презентація «На допомогу вчителю («Драматургія І. Котляревського»»)

2. Законспектувати монографію: Івашків В. Українська романтична драма 30-х-80-х років ХІХ ст. – К.: Наук. думка, 1990. – С. 14-17.

8. Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вивчити напам'ять уривки з поеми І.Котляревського "Енеїда" /напам'ять уривки: 1/ Від "Еней був парубок моторний..." до "П'ятами з Трої накивав"; 2/Із третьої частини від "Тепер Еней убрався в пекло..." до "Що людям льготи не давали і ставили їх за скотів та одну народну пісню із п'єси “Наталка Полтавка”.	4
2.	Написати твір на одну з тем: “Утілення патріотизму, вірності обов'язку, мужності та солідарності в образах Енея, троянців, Низа та Евріала” або “І «Енеїди» владний сміх...”.	4
3.	Вивчити напам'ять байки П.Гулака-Артемівського та Є.Гребінки.	1
4.	Написати твір-роздум на одну із тем: “Герої повістей Г.Квітки-Основ'яненка – щасливі люди? (!)” або “Духовна краса людини із народу в повісті Квітки “Маруся””.	4
5.	Підготувати реферат на одну із тем: “Г.Квітка і М.Гоголь”, “Просвітницькі тенденції в бурлескно-реалістичній прозі Г.Квітки-Основ'яненка”. «Культурницька діяльність Г. Квітки-Основ'яненка». «Просвітительський (ранній) реалізм і його вияви у прозі Квітки-Основ'яненка»	4

6.	Написати контрольну роботу.	5
7.	Підготувати реферат на одну із тем: “Картина двосвітності у творах українських романтиків”; “Романтичний культ “старини” в українському романтизмі”; “Тема митця-пророка у творах українських романтиків”.	4
8.	Підготувати реферат на тему: “Типологічна спорідненість прози Є.Гребінки та А.Чехова у розробці тем із життя чиновництва”	4
9.	Вивчити напам’ять одну поезію Є.Гребінки (“Човен” або “Українська мелодія”).	2
10.	Вивчити напам’ять поезії М.Петренка “Небо” та В.Забіли “Гуде вітер вельми в полі”.	2
11.	Підготувати реферат на тему: “Літературна й фольклорна традиції у творчості М.Петренка”.	2
12.	Підготувати реферат на одну із тем: Інтерпретація українських мотивів у зарубіжній літературі (“Мазепа” Дж.Байрона, “Мазепа” В.Гюго, “Мазепа” Ю.Словацького, “Думи” К.Рилєєва, “Полтава” О.Пушкіна).	5
13.	Підготувати реферат чи повідомлення на одну із тем: 1)“Роль народної демонології в художньому світі українських повістей М.Гоголя”, 2)“Особливості романтичної фантастики у творах Гоголя”, 3) “Поетичний образ української природи у творах Гоголя”.	5
14.	Законспектувати статтю І.Франка “М.Шашкевич і галицько-руська література” // Франко І.Я. Збір. тв.: У 50 т. – Т.29. – К., 1980. – С.249-257. Підготувати повідомлення: «Діячі «Руської трійці» як інтерпретатори «Слова о полку Ігоревім»».	4
15.	Підготувати реферат чи повідомлення на одну із тем: “Алегоричний образ “путі на полонину” в однойменній поемі М.Устияновича”, “Своєрідна концепція історичного минулого в романтичній поемі А.Могильницького “Скит Манявський”, “Княжа доба як позитивний контраст до сучасності (на матеріалі історичних поезій М.Устияновича)”, “Кохання й соціальна нерівність у повісті М.Устияновича “Месть верховинця””.	5
16.	Підготувати реферат: «Сценічне життя «Наталки Полтавки»» та «Москаля-чарівника»	5
17.	Написати контрольну роботу	5
18.	Законспектувати статтю І.Франка “М.Шашкевич і галицько-руська література” // Франко І.Я. Збір. тв.: У 50 т. – Т.29. – К., 1980. – С.249-257.	3
19.	Опрацювати прозові твори Є.Гребінки "Рассказы пирятинца", "Братья", "Кулик", "Записки студента", "Путевые записки зайца", "Сеня", "Иван Иванович", "Доктор"	4

Перевірка виконання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, відбувається за такою схемою:

1. Опитування на практичних.
2. Підсумковий тест за 1-й модуль (включені деякі питання, що виносилися на самостійне опрацювання).
3. Перевірка конспектів і співбесіда під час індивідуальної роботи зі студентами (згідно з графіком).

10. Методи навчання

Лекція, у тому числі проблемна, інтерактивна, лекція-конференція, відеолекція, дискусія, практичне заняття з презентацією, інтерпретація художнього тексту, дидактичні ігри, тестові завдання, наукова доповідь, брейнстремінг, відеопрезентації, робота в командах та ін.

11. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів здійснюється у два етапи: на практичних заняттях шляхом поточного оцінювання, яке включає і перевірку самостійної роботи студентів, оцінювання тестових робіт, контрольної роботи, та шляхом написання екзаменаційної роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (див. пункт «9.3. Види контролю» Положення ...). Загальні 100 балів включають: 50 балів за практичні заняття, 50 балів за іспит

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю знань, перелік демонстраційних навчально-методичних матеріалів

14. Рекомендована література

Базова

1. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003. – 632 с.
2. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.). – Тернопіль, 1999. – 223 с.
3. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. // Зеров М. Твори: У 2 т. – Т. 2. – К., 1990. – 598 с.
4. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття: Підручник / За ред.. О.А.Галича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 392 с.
5. Історія української літератури ХІХ ст.: У 3-х кн. – Кн. 1: Навч. посібник / За ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – 368 с.
6. Історія української літератури (Перші 10-річчя ХІХ століття): Підручник / П.П.Хропко, О.Д.Гнідан, П.І.Орлик. та ін. – К., 1992. – 512 с.
7. **Мафтин Н.В., Вівчарик Н.М. Історія української літератури 20-40-х років ХІХ ст. Методичні рекомендації до курсу. Івано-Франківськ. 2019. 114 с.**

Додаткова література

1. Аврахов Т.Г. Класик нової української літератури (Про П.П.Гулака-Артемівського) // Українська мова і література в школі. – 1990. – №1. – С.84-86.
2. Айзеншток І. Українські поети-романтики // Українські поети-романтики 20-40-х років ХІХ ст. – К., 1968.
3. Багрій Р. Шлях сера Вальтера Скотта на Україну. – К., 1993.
4. Білецький О. Українська проза першої половини ХІХ ст. (від видання Квітки до прози “Основи”) // Від давнини до сучасності: У 2 т. – К., 1960. – Т.1.
5. Білецький О.І. Українська література серед інших літератур світу // Білецький О.І. Збір. праць: У 5 т.-К., 1965. - Т.2.
6. Бондар М. Діалог з історичним часом: формування нової української літератури // Київська старовина. – 1999. – №5.
7. Вільна Я. Григорій Квітка-Основ'яненко «Не формула на двох ногах» // Українська мова і література. – 2005. – №2-3. – С.7-8.
8. Вінок Маркіянові Шашкевичу. Поезії, статті, виступи, хроніка. – К., 1987.
9. Волинський П.К. Іван Котляревський. Життя і творчість. 3-тє вид. – К., 1969.
10. Волинський П.К. Український романтизм у зв'язку з розвитком романтизму в слов'янських літературах // Волинський П. З творчого доробку. – К. 1973.
11. Герасименко В. Анатолій Свидницький. Літературний портрет. – К., 1959.
12. Гнідан О. Мотиви лірики Амвросія Метлинського (Аналіз в аспекті творчого методу) // Гнідан О. Історія української літератури ХІХ – початку ХХ століття: Практичні заняття. – К., 1987.
13. Гончар О. Зачарований небом: Романтичний світ Михайла Петренка // Слово і час. – 1997. – №11-12. – С.21-25.
14. Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко. Життя і творчість. – К., 1969.
15. Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко. Семінарій. – К., 1974.
16. Гундорова Т. Повернений Рим, або «Енеїда» Котляревського // Сучасність. – 2000. – №4.
17. Деркач Б. Крилов і розвиток жанру байки в українській дожовтневій літературі. – К., 1977.

18. Деркач Б. Павло Білецький-Носенко. Життя і творчість. – К., 1988.
19. Деркач Б.А. Байкарська спадщина Левка Боровиковського // Радянське літературознавство. –1975.–№1. –С.50-63.
20. До 200-річчя «Енеїди» (Ряд статей) // Слово і час. –1998.–. №12. – С.32-39.
21. Єфремов С. Історія українського письменства. - К., 1995.
22. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. – К., 2000.
23. Зубков С. Григорій Квітка-Основ'яненко. Життя і творчість.–К., 1978.
24. І.П.Котляревський - перший класик нової української літератури: 3б. наук. статей: У 2 ч.– Полтава, 1998.
25. Іван Котляревський у документах, спогадах, дослідженнях.–К., 1969.
26. Іван Петрович Котляревський. Життя і творчість в ілюстраціях і документах.– К., 1961.
27. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80-х років ХІХ ст.– К., 1990
28. Історія української літератури: У 8 т. - Т.2. - Т.3. - К., 1967.
29. Історія української літературної критики. Дожовтневий період.—К., 1988.
30. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / За ред.. П.М.Федченка.- К., 1988.
31. Калениченко Н. Українська література ХІХ ст.. Напрями, течії. – К., 1977.
32. Камінчик О. Поетика української романтичної лірики: Проблеми просторової організації поетичного тексту. – К., 1998.
33. Квітка-Основ'яненко Г. Зібрання творів: У 7 т.– К., 1978-1981.
34. Квітка-Основ'яненко Г. Твори: У 8 т.– К., 1968-1970.
35. Кирилюк Є. Іван Котляревський: Життя і творчість.–К., 1981.–286с.
36. Кирилюк Є. Невідома збірка творів Віктора Забіли // Кирилюк Є. Слово, віддане народові. –К., 1972.
37. Ковалець Л. Про Квітчину «Сердешну Оксану» і не лише про неї // Дивослово. – 1998.– №5.– С.8-10.
38. Ковалець Л. Юрій Федькович. Історія розвитку творчої індивідуальності письменника. - К., 2011.
39. Комаринець Т.І. Ідейно-естетичні основи українського романтизму.–К., 1983.
40. Костомаров М.І. Твори: У 2 т.–К., 1990.
41. Котляревський І.П. Повне зібрання творів: У 2 т. –К., 1952-1953.
42. Крижанівський С. “Украинские мелодии” Миколи Маркевича в початках українського романтизму ХІХ ст. // Сучасність. – 1993. – № 2.
43. Куліш П. Вибрані твори.–К., 1969.
44. Куліш П. Твори. У 2 т.–К., 1989.
45. Куценко Л. Байка П.Гулака-Артемівського «Пан та Собака» : національне в соціальному змісті твору // Дивослово. –2003. –№8.– С.2-3.
46. Куценко Л. Байка П.Гулака-Артемівського «Пан та Собака» : національне
47. Кучинський М. Де ж справжня «Наталка Полтавка»? // Київська старовина. –1994.– №5.– С.98-99.
48. Лаврова В.І. Духовність образу Сави Чалого з однойменної драми М.Костомарова // Літературознавство, «Просвіта» і духовний ідеал українця: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції.– Кривий Ріг, 1994.– С.26-27.
49. Лаврова В.І. Духовність образу Сави Чалого з однойменної драми М.Костомарова // Літературознавство, «Просвіта» і духовний ідеал українця: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції.– Кривий Ріг, 1994.– С.26-27.
50. Лагода В. Невідомий Іван Котляревський // Вітчизна. –1994. – №9-10. – С.134-143.
51. Лімборський І. Оссіанізм в українській літературі // Всесвіт. – 1999. – №5-6. – С. 141-146.
52. Лімборський І. Сентименталізм в українській літературі. – К., 1996.
53. Лобас П. До історії видання та постановки на сцені творів І.П.Котляревського //Архіви України. –1969.– №4.–С.72-78.
54. Маркіян Шашкевич, Іван Вагілевич, Яків Головацький. Твори.– К., 1982.

55. Мороз Л. Задля Надії і Перспективи: Про трагедії М.Костомарова «Сава Чалий», «Переяславська ніч» // Літературний Львів. –1998. –Ч.67-68.– С.37.
56. Назар М. Пісня у драмі-опері І.Котляревського «Наталка Полтавка» // Дивослово.– 1996. –№9. –С.46-49.
57. Наливайко Д.С. Искусство: Направления, течения, стили.– К., 1981.
58. Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х років XIX ст.–К., 1988.
59. Нахлік Є.К. Поетичний світ Шашкевича-романтика // Радянське літературознавство.– 1984.– №8.
60. Нахлік Є.К. Творчість Івана Котляревського.– Львів, 1994.
61. Неборак В. Перечитана «Енеїда». - Львів, 2001.
62. Нудьга Г. Українська балада (З теорії та історії жанру). – К., 1970.
63. Петраш О. «Руська трійця»: М.Шашкевич, І.Вагилевич, Я.Головацький та їхні літературні послідовники.–К., 1972.
64. Пільгук І.І. Початки романтизму в українській літературі і творчість М.І.Костомарова // Пільгук І.І. У пошуках художньої правди.– К., 1969. –С.52-73.
65. Попович М. Нарис історії української культури України. – К., 2001. – 727 с.
66. Романтизм: між Україною та Польщею. – К., 2003.
67. Руднев Е. Іван Котляревський (Знане й незнане) // Слово і час. –1997.– №1.–С.59-68.
68. Русалка Дністровая. Документи і матеріали. –К., 1989.
69. Сарбей В. Україна крізь віки: У 15-ти т. Національне відродження України. – К., 1999. – Т.9. – 335 с.
70. Сверстюк Є. На святі надій: Вибране. – К., 1999. – 784 с.
71. Свидницький А. Роман, оповідання, нариси / Передмова П.Хропка.–К., 1985.
72. Сиваченко М. Анатолій Свидницький і зародження соціального роману в українській літературі.– К., 1962.
73. Сивокінь Г. І.Котляревський на тлі сучасної йому європейської літературної думки // Дивослово.–2003.–№12.– С.2-3.
74. Скоць А. «Наталка Полтавка» І.Котляревського // Українське літературознавство. – Львів, 1981.– Вип.37. –С.133-143.
75. Слоньовська О. «Гетьмани, гетьмани, якби-то ви встали...» Аналіз роману П.Куліша «Чорна рада» // Дивослово. –1994. –№12.– С.11-16.
76. Слоньовська О. І «Енеїди» владний сміх... // Українська мова та література. –1999.– №48. –С.2-4.
77. Смілянська В.Л. Літературна творчість Миколи Костомарова // Костомаров М.І. Твори: У 2 т.– К. 1990.– Т.1.
78. Сулима М. «Наталка Полтавка» й українська драматургія ХУІІ-ХУІІІ ст. // Київська старовина. –1998.– №5.
79. Ткачук М. Лірика Маркіяна Шашкевича. –Тернопіль, 1999.
80. Ткачук М. Український характер в «Енеїді» Котляревського // Київська старовина. – 1994.– №5.– С.92-96.
81. Трофименко В. Творчість Г.Ф. Квітки-Основ'яненка і західноєвропейська просвітительська естетика. – Суми, 2000.
82. Українські поети-романтики. Поетичні твори.–К., 1987.
83. Федченко П. Літературна критика на Україні 1-ї половини XIX ст. – К., 1982.
84. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 року // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Т.41.- К. 1984.
85. Франко І. Поезії Віктора Забіли // Збір. творів: У 50 т.– К., 1982.–Т.37
86. Франко І. Шашкевич і галицько-руська література // Збір. тв. у 50-т.– Т.29.–С.249-258.
87. Хропка П. Біля джерел української реалістичної поезії (10-40-ві роки XIX ст.). – К., 1972.
88. Хропка П.П. Іван Котляревський. Біографічний нарис.–К.,1969.
89. Хропка П.П. Українська драматургія I половини XIX ст.–К., 1972.
90. Чемерис В. Вічна тайна Михайла Петренка, маловідомого поета, який на віки став

- відомим // Літературна Україна.– 2003. –20 березня.
91. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. - Тернопіль, 1994.
 92. Шубравський В. Від Котляревського до Шевченка (Проблема народності української літератури). – К., 1976.
 93. Ятищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України.– Тернопіль, 2003.
 94. Яценко М. Гердеризм і українська літературно-теоретична думка доби романтизму // Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX–XX). – К., 1997.
 95. Яценко М. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини XIX ст.. – К., 1979.
 96. Яценко М. У пошуках гуманістичного ідеалу: До 200-річчя з дня народження Г.Квітки-Основ'яненка // Дніпро.– 1978.– №11.– С.134-138.
 97. Яценко М. Українська романтична поезія 20-60-х років XIX ст. // Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К., 1987.
 98. Яценко М.Минуле проростає в сучасність (Романтична драматургія М.Костомарова) // Слово і час. –1992.– №5. –С.1-8.
 99. Яценко М.Т. На рубежі літературних епох.– К., 1977.

Література для підготовки презентацій «На допомогу майбутньому вчителю»

1. Азьомов В. Ви Наталка Полтавка? Давайте познайомимося. Спроба герменевтичного аналізу п'єси І. П. Котляревського «Наталка-Полтавка». *Всесвітня література та культура*. 2010. № 1. С. 23-29.
2. Амерханян С. Розвиток критичного мислення учнів на уроках української мови та літератури. *Дивослово*. 2017. № 10. С. 2-8.
3. Андрусенко В. Роздуми про урок літератури в системі сучасних стратегій освіти. *Педагогічна думка*. 2009. № 3. С. 16-22.
4. Андрусенко В. Чи здатні ви до співпереживання? Про специфіку аналізу лірики в школі. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2008. № 1. С. 36-48.
5. Бабійчук Т. Будьмо успішними! (Заняття з української літератури: через відеофрагменти-до творчості, ефектності, ефективності). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2006. № 7-8. С. 34-39.
6. Бабійчук Т. Відеофрагмент (міні-екранізація) як результат літературного проекту. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2006. № 11. С.19-20.
7. Байчук Т. Застосування елементів методики Кейс на уроках української літератури під час вивчення прозових творів. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 3. С. 30-32.
8. Балагура Т. Література, що формує особистість і вчить самореалізації. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків української літератури у 9 класі. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2009. № 11. С. 34-48.
9. Баранник Н. Тематичні контрольні роботи з української літератури. *Дивослово*. 2007. № 9. С. 30-35.
10. Башманівська Л. Практикум з методики викладання української літератури [Текст]: навч.-метод. посібник. К. : Слово, 2013. 144 с.

11. Бійчук Т. Функції відеофрагментів на заняттях з української літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 1. С. 16-19
12. Бондар Є. Виховання добра й толерантності на уроках української літератури. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. № 19-21. С. 19-25.
13. Бондаренко Ю. Вивчення образів-персонажів літературних творів за рівнями структури особистості. *Українська мова і література в школі*. 2015. № 4. С. 33-38.
14. Бондаренко Ю. Види навчальних матеріалів з української літератури, напрями і шляхи їх вивчення. *Українська мова й література в школах України*. 2017. № 4. С. 15-20.
15. Бондаренко Ю. Види навчальних матеріалів з української літератури, напрями і шляхи їх вивчення. *Українська мова й література в школах України*. 2016. № 12. С. 7-12.
16. Бондаренко Ю. Комбінована структура шляхів аналізу літературного твору в школі. *Українська мова й література в школах України*. 2017. № 12. С. 20-25.
17. Бондаренко Ю. Мета уроку української літератури: аспектуальний вимір. *Дивослово*. 2016. № 11. С. 10-14.
18. Бондаренко Ю. Пообразний аналіз: зміст, загальні принципи, види характеристик. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 3. С. 12-18.
19. Бондаренко Ю. Предметоцентризм у викладанні літератури. *Дивослово*. 2017. № 4. С. 15-18.
20. Бондаренко Ю. Самостійна робота як спосіб реалізації загальнодидактичних та методико-літературних завдань. *Дивослово*. 2018. № 1. С. 23-27.
21. Бондаренко Ю. Тема уроку української літератури: аспектуальний вимір. *Дивослово*. 2016. № 6. С. 15-18.
22. Бондаренко Ю. Узагальнення і систематизація на уроках літератури. *Дивослово*. 2018. № 12. С. 37-42.
23. Бондаренко Ю. Формування історичного мислення школярів під час аналізу мови художніх творів. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 8. С. 30-34.
24. Бондаренко Ю. Характеристика літературних героїв за рисами внутрішнього світу. *Українська мова і література в школі*. 2015. № 3. С. 35-39.
25. Бондаренко Ю. Шляхи аналізу літературних творів як усвідомлена учнями навчальна технологія. *Українська мова й література в школах України*. 2016. № 6. С. 18-22.
26. Бурко О. Загадка українського літературного бароко: [вивчення барокової лірики в 9 класі]. *Дивослово*. 2010. № 10. С. 41-47.
27. Василюк О. Методика проведення бінарних уроків української літератури та історії України в 9 класі, на прикладі творчості Т. Г. Шевченка. *Історія в рідній школі*. 2015. № 9. С. 29-31.

28. Василюк О. Міжпредметні зв'язки історії України та української літератури: бінарний урок. *Історія в школі*. 2018. № 6-7. С. 46-49.
29. Вережак Г. Вивчення народного мистецтва на уроках рідної мови та літератури. *Хрестоматія з гуцульщинознавства [Текст]* / автор передм. П. Лосюк. Косів : Писаний Камінь, 2001. С. 37-43.
30. Вертій О. З'ясування народних джерел творчості письменника в школі. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 5. С. 15-31.
31. Вертій О. Особливості формування і становлення національних підстав методики вивчення української літератури: [стаття друга]. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2013. № 1. С. 45-48.
32. Вінглівська Н. Методи і прийоми інтерактивного навчання на уроках української мови та літератури. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2014. № 16-18. С. 84-90.
33. Вітковська М. Елементи народної педагогіки на уроках словесності. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2013. № 33. С. 2-5.
34. Волошина Н. Вивчення поеми «Енеїда» І. Котляревського у взаємозв'язках з образотворчим мистецтвом. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 12. С. 2-6.
35. Голик О. Образ Івана Котляревського у творчості Тараса Шевченка: поетичній, прозовій, малярській. *Українська мова й література в школах України*. 2019. № 3. С. 39-43.
36. Гордієнко О. Ознайомлення старшокласників зі сценічним втіленням драматургії (на уроках української і зарубіжної літератури). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 1. С. 11-13.
37. Гордієнко О. Проблеми порівняльного вивчення творів зарубіжної та української літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 7. С.26-29.
38. Грабовська С. Біблія і українська література: [методика викладання української літератури]. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2010. № 10. С. 34-39.
39. Греб В. Подорож у дитинство Григорія Сковороди-видатного мандрівника, філософа, письменника, учителя. *Українська література, 8 клас. Українська мова й література в школах України*. 2019. № 1-2. С. 55-58.
40. Гречка Л. Григорій Квітка-Основ'яненко «Конотопська відьма». 9 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. № 15. С. 21-23.
41. Дзісь О. Іван Котляревський «Наталка Полтавка». 9 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. № 22-24. С. 45-48.
42. Диференційоване навчання на уроках української мови та літератури / Л. В. Багмут, Н. М. Болюбаш, В. М. Ващенко [та ін.]. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2014. № 34-36. С. 2-8.
43. Дуняшенко Н. Вивчення творчості Л. Глібова на уроках української літератури в 5 класі (конспект уроку). *Українська мова і література в школі*. 2010. № 3. С. 26-30.
44. Дяченко С. Шкільна літературна освіта очима майбутніх педагогів-філологів. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2010. № 5. С. 98-100.

45. Кизименко О. Нестандартні уроки української літератури. *Українська мова та література*. 2018. № 11-12. С. 61-89.
46. Ковтуненко Л. Формування життєвих компетентностей на уроках української літератури. *Дивослово*. 2016. № 6. С. 2-6.
47. Криворотенко О. Сучасні підходи до організації навчальної діяльності на уроках літератури. *Дивослово*. 2019. № 5. С. 2-10.
48. Лісовський А. Морфологія художності твору і вивчення літератури в школі [Текст]. К. : Ленвіт, 2005. 110 с.
49. Мартинова М. П'єса Івана Котляревського «Наталка Полтавка» – своєрідне дзеркало моральних чеснот найвищого рівня. *Українська література, 9 клас. Українська мова й література в школах України*. 2015. № 9. С. 41-44.
50. Мартинова, М. П'єса Івана Котляревського "Наталка Полтавка" - своєрідне дзеркало моральних чеснот найвищого рівня. *Українська література, 9 клас / М. Мартинова // Українська мова й література в школах України. – 2015. – № 9. – С. 41 - 44.*
51. Могильницька Г. Дозвольмо возному любити Наталку. П'єса Івана Котляревського «Наталка Полтавка». *Дивослово*. 2007. № 8. С. 26-28.
52. Нестеренко С. Метод проєктів як оптимальний важіль впливу на актуалізацію етнокультурної компетентності і громадянське виховання учнів під час вивчення творчості Тараса Шевченка у 9 класі. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 2. С. 38-43.
53. Нестеренко С. Вилив душу в пісні український народ. Урок літератури в 9 класі: [на тему «родинно-побутові пісні»]. *Дивослово*. 2009. № 9. С. 11-16.
54. Папушина В. Застосування літературного квест-методу на уроках компаративного вивчення творів. *Дивослово*. 2016. № 11. С. 2-9.
55. Пархітько Н. Іван Котляревський. Дорога до висоти. Урок, 9 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2016. № 16-18. С. 34-39.
56. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах [Текст]: навч. посіб. К. : Ленвіт, 2000. 384 с.
57. Сікора Н. Роль гумору в житті українців. Побудова байки. Жанрова різноманітність гумористичних творів. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. № 25-26. С. 31-36.
58. Телець І. Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках української літератури : теоретичні і прикладні аспекти. *Українська мова й література в школах України*. 2016. № 4. С. 38-42.
59. Уліщенко А. Комп'ютер для нас. Інтернет в роботі вчителя української мови та літератури. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 2. С. 45-50.
60. Янкова О. Іван Котляревський «Енеїда». Уроки з теми 9 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2014. № 25-26. С. 27-35.
61. Янкова О. Тестові завдання до теми «Життя і творчість Івана Котляревського». *Українська мова й література в школах України*. 2014. № 7-8. С. 28-33.

62. Янкова, О. Тестові завдання до теми "Життя і творчість Івана Котляревського" / О. Янкова, О. Пилипенко // Українська мова й література в школах України. – 2014. – № 7-8. – С. 28 - 33.
63. Янкова, О. А. Іван Котляревський "Енеїда". Уроки з теми 9 клас / О. А. Янкова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 25-26. – С. 27 - 35.